

Csongrád Városi Önkormányzat
2020-2024. évekre szóló
Gazdasági programja és fejlesztési terve

Csongrád, 2020. augusztus 18.

Csongrád Városi Önkormányzat
2020-2024. évekre szóló Gazdasági programja és fejlesztési terve

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
2. Helyzetértékelés	3
2.1. Előzmények, jogszabályi háttér, gazdasági program készítési kötelezettség	3
2.2. A város földrajzi elhelyezkedése, adottságai	4
2.3. Az Európai Unió prioritásai 2024-ig	5
2.4. Országos fejlesztési programok	5
2.5. Megyei fejlesztési programok	6
3. Stratégiai célok, fejlesztési alapelvek.....	6
3.1. Stratégiai célok.....	6
3.2. Jövőkép	6
3.3. Prioritások	7
4. SWOT analízis	9
5. Fejlesztési programok 2020-2024.....	12
5.1 Gazdaságfejlesztés	12
5.2 Környezetvédelem.....	14
5.3 Turizmus és városmarketing	14
5.4 Egészségügy - egészségturizmus, egészségmegőrzés	16
5.5 Ingatlan- és közterület fejlesztések, lakásállomány	17
5.6. Oktatás-, Ifjúságpolitika	21
5.7. Sport és kulturális élet.....	21
5.8. Közösségfejlesztés és együttműködés.....	22
5.9. Információs társadalom feltételeinek javítása	23
5.10. Korábbi évek megvalósult és áthúzódó fejlesztései	24
6. Pénzügyi és vagyoni helyzetelemzés.....	25
6.1 Az Önkormányzat gazdálkodása.....	25
6.2 Vagyongazdálkodás, vagyonhasznosítás, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok. .	26
6.3 Adó- és forrásszerzési politika	28
6.4 Pénzügyi és vagyoni helyzetelemzés	29

1. BEVEZETÉS

Csongrád Városi Önkormányzat 2015-2019. évekre szóló gazdasági- és munkaprogramja a meglévő értékeinket jobban kihangsúlyozó, pályázati fejlesztési lehetőségekben rejlő erőforrások kiaknázására épülő terv volt. Az abban foglalt elsősorban infrastrukturális fejlesztések nagy része pályázati forrás segítségével megvalósult. A 2020-2024. évekre szóló munkaprogram egy fenntartható, a beruházások eredményeként megújult ingatlanok ésszerű és hasznos üzemeltetését ezzel együtt Csongrád Város vonzerejének és potenciáljának fejlesztését hangsúlyozza.

2. HELYZETÉRTÉKELÉS

2.1. Előzmények, jogszabályi háttér, gazdasági program készítési kötelezettség.

A Gazdasági Program összeállításának kötelezettségét a „Magyarország helyi önkormányzatairól” szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény határozza meg. Az Mötv. 116.§-ban részletezett tartalmú gazdasági program igazodhat a választási ciklusokhoz, de - a Képviselő-testület döntésétől függően - ennél hosszabb időtávra is szólhat. Jelen Gazdasági- és Munkaprogramot a Képviselő-testület megbízásának időtartamára állítottuk össze, de egyes megfogalmazott célok túlmutatnak a jelenlegi cikluson.

A program tartalmazza az önkormányzat céljait, a célok elérését szolgáló kötelező és önként vállalt feladatokat, amelyek igazodnak a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságokhoz és a településfejlesztési koncepcióhoz. Tartalmazza a folyamatban levő beruházásokat, az új fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési és adópolitika céljait, az egyes közszolgáltatások biztosításának és színvonalának javítására irányuló megoldásokat, feltételeket, a térségi önkormányzatokkal és a gazdasági társaságokkal való együttműködést, a támogatáspolitikát és a városüzemeltetési célokat.

A program előkészítéséhez áttekintettük a korábbi programokat, elemeztük a működés és fejlesztés terén kialakult helyzetet, egyben értékeltük azokat. Az anyagban SWOT analízissel bemutatjuk az önkormányzat belső feltételrendszerének gyengeségeit, erősségeit, külső környezetének lehetőségeit és veszélyeit. Ezeket figyelembe véve lehetőség van az erősségeket megtartó, növelő, gyengeségeket csökkentő és a lehetőségeket kihasználó terv készítésére, elfogadására.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági program, fejlesztési terv –a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testületnek az alakuló ülést követő 6 hónapon belül kell elfogadni. Jelen fejlesztési terv készítésekor a fennálló járványügyi helyzet miatt a terv elfogadására várhatóan később kerül sor.

A 27/2019 (XI.22.) önkormányzati rendelet Csongrád Városi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról 14. §-a szerint a program elkészítéséhez a polgármester kikéri a városban működő civil szervezetek, kamarák, érdekvédelmi szervezetek és jelentősebb gazdálkodó szervezetek véleményét.

A gazdasági és munkaprogram elfogadásáról a képviselő-testület minősített többséggel dönt.

2.2. A város földrajzi elhelyezkedése, adottságai

Csongrád a Nagyalföld déli részén, közvetlenül a Tisza és a Hármas-Körös összefolyása fölött terül el. Közigazgatási területe 17.388,7251 hektár, belterülete 1.051,9428 hektár, külterület 15.444,8583 hektár, zártkert 891,9240 hektár. A várost elszórtan tanyás ingatlanok veszik körül. A Tisza és annak holtágai ma is meghatározó jelentőségűek az itt élő emberek életében. A vidék évi középhőmérséklete 10 °C, az évi csapadékátlag 500 mm körül mozog.

Csongrádon a 2020. jan.1-jei adatok szerint 16511 fő az állandó lakosok száma, sajnos évek óta fogyó tendenciával.

<i>Lakosság száma:</i>	<i>Házasságkötések száma:</i>	<i>Született gyermekek száma:</i>
2015.01.01.: 17154	2015. 67	2015. 122
2016.01.01.: 16953	2016. 77	2016. 143
2017.01.01.: 16856	2017. 101	2017. 152
2018.01.01.: 16749	2018. 112	2018. 130
2019.01.01.: 16635	2019. 125	2019. 155
2020.01.01.: 16511	2020.05.31.-ig 50	2020.05.19.-ig 48

Csongrád városa az E-5-ös útról a 451-es úton közelíthető meg Kiskunfélegyháza felől. Szeged felől két úton is elérhető: Hódmezővásárhely-Szentes, valamint Sándorfalva-Baks-Csanytelek. Ez utóbbi a rövidebb és a néhány évvel ezelőtti felújítás következtében már jó minőségű, néhány rövidebb szakasz kivételével.

Az infrastruktúra – az út-, víz-, elektromos, távközlési és csatornahálózat – minden gazdasági tevékenység alapja, így a turizmus sem lehet meg nélküle. Csongrádra és környékére is jellemző az országos tendencia, azaz a fejlesztés mellett a meglévő infrastruktúra korszerűtlensége. Az utóbbi évek fejlesztései között szerepelt az úthálózat és csapadékhálózat korszerűsítése. Az ivóvíz-ellátás a város egész területén megfelelő, ugyanez mondható el a gázszolgáltatásról, illetve az áramszolgáltatásról is. A szennyvíz kezelésének problémáját az elkészült csatornahálózat oldotta meg, a telep bővítése és korszerűsítése jelenleg is zajlik. A város közlekedési adottságai jók, a tájékozódást információs és közlekedési táblák segítik.

A város közművelődését a város önkormányzata által fenntartott Művelődési Központ és Városi Galéria, a 2002-ben átadott és 2013-ban a Tari László Múzeummal összevont Csongrádi Információs Központ Csemegi Károly Könyvtár és Tari László Múzeum (CSIK), a felújított bokrosi Művelődési Ház és fiókkönyvtár, a (megye fenntartásában működő) Levéltár intézmények látják el.

Meg kell említenünk az intézmények között a ma már nemzetközi hírnévnek örvendő Csongrádi Alkotóházat, a Gróf Széchenyi István Általános Iskola helytörténeti gyűjteményét is. Nevezetes művészeti és kulturális események a képzőművészeti kiállítások, a komolyzenei hangversenyek, a képzőművészeti alkotótáborok. Nemzetközi hírnévnek örvend az ALFÖLD Néptánc Együttes, a Fesztiválzenekari címmel rendelkező Csongrádi Fúvószenekar és komoly ismertségnek örvend a Csongrádi Kamarakórus, a Faludy irodalmi műhely, a Röpülj Páva Kör, a Csongrádi Színtársulat is.

A turizmus tekintetében kiemelkedő a *Belváros*, ma is jelentős néprajzi és történeti értéket képvisel, ezért a hajdani halászfalu egy részét a műemlékvédelem 1975-ben országos védelem alá helyezte. Az ott található *halászházak* közül 7 db a régi mesterségek (bor és kovácsműhely, fazekas-, fafaragó-, kosárfonó-, halász házak, hagyományok (mézeskalács-, textiles ház) bemutatására vált alkalmassá, növelve ezzel városunk turisztikai vonzerejét.

A Tisza árterén található bencés *Ellés-parti monostor* romjai és környéke 2014. év során felújításra került, így látogathatóvá vált a nagyközönség számára.

Csongrádot, a „vizek és parkok városát”, 1984-ben a Magyar Turisztikai Társaság a városfejlesztésért, a hagyományok ápolásáért Hild János emlékéremmel tüntette ki.

Csongrád turisztikai vonzerői között kiemelkedően fontos a *Körös-toroki üdülőterület*. A Csongrádi Gyógyfürdő és Uszoda 2015-ben újult meg. Új gyógyászati részleg épült, egyebek mellett gyógymedencével korszerű gépészeti berendezésekkel, eszközökkel, wellness részleggel, 400 m²-es szabadtéri élménymedencével bővült a szolgáltatások köre

A város 1987-ben Rómában elnyerte a *Szőlő és a bor nemzetközi városa* címet. Legjellemzőbb borfajták a Cabernet, a Kékfrankos, a Zweigelt és a Kadarka.

A **műszaki emlékek** közül feltétlenül említést érdemel a pontonhíd, (Fahíd) mely sajátosan, pontonokon áll és nyitható, csukható. Ez köti össze a várost a Köröstől északra fekvő Tiszántúli területekkel: Csépa, Szelevény, Tizzasas stb.

Új eddig nem említett, feledésbe merült, azonban 2014. évben felújított és látogatható Zsidó temető is gazdagítja a város turisztikai kínálatát.

Csongrád épített környezete a festői szépségű Tisza partján és annak holtágai között fekszik, ami tovább növeli e város értékeit, amire méltán büszkék vagyunk, mely számos értéket rejt és kínál a településen élők és a városba érkezők számára.

Csongrád 3 kistáj határán helyezkedik el (Tiszaföldvár – Szegedi-ártér, Bokrosi-homokhát, Kiskunsági löszöshát) – ezért változatos természeti értékekkel bír. Számos Nemzeti Ökológiai Hálózatba eső terület található Csongrádon, amelyek közül helyi védett a Csongrád Nagyréti Természetvédelmi Terület, országosan védett a Konyaszéki-pusztá. E védett természeti területek részei a NATURA 2000 hálózatnak is, hasonlóan a Tisza és a Hármaskörös Csongrád közigazgatási területére eső csaknem teljes hullámteréhez (lásd Bokros-pusztá), illetve a Bokrosi Kis és Nagy Sós-tóhoz.

Csongrád értékeit mutatja be a Csongrádi Értéktár Bizottság által gondozott www.csongradertektar.hu weboldal, ahol folyamatosan bővülő anyaggal a fent felsorolt értékeink többsége (témakörök: kulturális örökség, agrár- és élelmiszergazdaság, épített környezet, egészség- és életmód, természeti környezet, ipari- és műszaki megoldások) fellelhető képek és hasznos gyakran érdekes információk kíséretében.

2.3. Az Európai Unió prioritásai 2024-ig

Az elmúlt években világunk egyre nyugtalanabbá és összetettebbé vált, és a változások is felgyorsultak. Ez egyszerre jár lehetőségekkel és kihívásokkal. Az elkövetkezendő öt évben az Unió e változékony környezetben az európai modell erősségeire építi stratégiáját. A következő négy kiemelt területre összpontosítva kívánja hatékonyan formálni Európa jövőjét és megőrizni a kontinens életformáját.

- a polgárok és a szabadságok védelme
- erős és életteli gazdasági bázis kialakítása
- a klímasemleges, zöld, méltányos és szociális Európa megvalósítása
- az európai érdekek és értékek előmozdítása a globális szinten.

2.4. Országos fejlesztési programok

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (továbbiakban: OFTK) a következő fejlesztési területekre helyezi a hangsúlyt a 2030-ig terjedő időszakra.

- **Nemzetgazdasági stabilitást és növekedést, valamint társadalmi jólétet és felzárkóztatást egyaránt segítő gazdasági megújulás** elősegítése, ennek keretében a

hazai termelő gazdaság és a hazai vállalkozások megerősítése, külpiaci és belföldi versenyképességük javítása, a helyi gazdaság élénkítése.

- **A gyarapodás társadalmi tényezőinek a biztosítása**, így a kutatás-fejlesztés, innováció, az oktatás, felsőoktatás, szakképzés, munkakultúra, a lakosság egészségügyi állapotának javítása, további helyi közösségek segítése a helyi, térségi fejlesztési programok megvalósításában.
- **Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás**, az élővilág és tájaink sokszínűségének megőrzése, környezetünk védelme.

2.5. Megyei fejlesztési programok

Csongrád Megye Területfejlesztési Konceptiója az Uniós és Országos prioritásokhoz illeszkedve részletezi a megye átfogó 2030-ra előirányzott jövőképét és azok megvalósításához rendelt célokat, melyek a következők:

- Hármastársár menti városhálózati csomóponti térség
- Klímaváltozásra reagáló innovatív gazdasági és erőforrás-gazdálkodás
- Vállalkozó kedvű, jól képzett társadalomra épülő kooperáló gazdaság a megyei húzóágazatok bázisán

Az átfogó célok mentén három stratégiai cél és négy specifikus stratégiai cél jelenik meg a megyei koncepcióban, melyek megvalósítása során Csongrád város vonatkozásában is konkrét elképzelések találhatók, melyek részletezése megjelenik a gazdasági és munkaprogramban is.

3. STRATÉGIAI CÉLOK, FEJLESZTÉSI ALAPELVEK

3.1. Stratégiai célok

A hazai és Európai Uniós támogatások igénybevétele érdekében az Önkormányzatnak szükség van a tudatos, átgondolt tervezésre. A tervezési munka során a rövid és középtávú fejlesztési dokumentumok mellett szükségszerű a hosszú távú startégi kidolgozása, amely a fejlődés irányára fókuszál a költségvetési lehetőségek figyelembevétele mellett. Továbbá a helyi potenciál felmérése és tudatos szervezése elengedhetetlen a hosszú távú stratégia lépésenkénti megvalósítása érdekében. A helyi értékek felismerése és tudatosítása a célok eredményes elérésének alapja.

3.2. Jövőkép

A várost 10–15 év múlva a jelen tervben megfogalmazottak megvalósítása esetén az alábbiak jellemzik majd:

- gazdaságilag stabil, mérsékelten növekvő kisváros
- mezővárosi szerepe mellett természeti értékeit hangsúlyozó a turisztikai szektorban növekvő figyelmet kapó település,
- értékeit ismerő és az értékekben fejlődést látó partnerségben lévő közösségi kapcsolatokat ápoló és bővítő város
- partnerségben beruházásokat ösztönző terület, ahol növekvő számú fiatal lakosság mellett alacsony munkanélküliség jellemző
- jó minőségű közúton és vasúton könnyen megközelíthető, országosan ismert, egyedi kisváros
- felújított önkormányzati ingatlanok funkcionális hasznosítása és a környezeti adottságok együttese által támogatott turisztikai attrakciókban bővelkedő, vendégcsalogató település

- a gazdasági és a civil szférával való partneri kapcsolat multiplikátor hatása megerősíti a turisztikai szektor versenyképességét
- képzett, a város fejlesztésében részt vállaló szakemberekkel kapcsolatot kiépítő város
- sokoldalú és tudatos városmarketing hatására egy pezsgő, vonzó kisváros, turisztikai gyöngyszem, új célállomás
- egészséges és egészségtudatos lakosság

3.3. Prioritások

Gazdaságfejlesztés

- A városban működő vállalkozások helyben tartása, támogatása
- Munkahelyteremtés elősegítése vállalkozási együttműködések és gyakornoki program által
- A bevételek és kiadások hosszú távú egyensúlyának megteremtése, likviditás biztosítása.
- A projektek által létrehozott értékek gondozása, üzemeltetése megfelelő hasznosítás mellett
- Igényekhez igazított oktatás szervezés, gyakornok képzés
- Közszolgáltatások elérhetőségének javítása, modernizálása
- Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok racionális működése.
- Ipari park bővítése, fejlesztése
- Környezet és természetbarát, a klímaváltozáshoz alkalmazkodó – azt és annak negatív hatásait csökkentő gazdaság
- A helyi természeti és táji adottságokat figyelembe vevő gazdaság

Környezetvédelem

- új termálkút fúrása
- napelem park létesítése
- intézmények tudatos energiagazdálkodása, napelemek elhelyezése
- Természeti területek, élőhelyek természetességének megőrzése, javítása
- Hagyományos táji tudás megtartása
- Környezet és természetbarát gazdálkodás és gazdaságfejlesztés
- Klímaváltozáshoz alkalmazkodó, annak negatív hatásait csökkentő vízgazdálkodás
- Talaj, víz, levegő szennyeződés mérséklése
- Hulladékcsökkentés, átgondoltabb hulladékgazdálkodás
- Környezettudatos nevelés

Turizmus és városmarketing:

- Élhető város. A környezeti adottságok megőrzése, fejlesztése.
- Környezettudatos nevelés
- Rendezett közterületek kialakítása (körforgalmak, Temető)
- Befektetési szemlélet gondozása a környezeti szempontok mentén
- Értékeink hangsúlyozása, bemutatása (Csongrádi Települési Értéktár)
- Vendégek komfortérzetének javítása.
-

Egészségturizmus, egészségmegőrzés

- Határon átnyúló gyógyvíz alapú egészségközpont létrehozása, szolgáltatások fejlesztése,
- Egészségtudatosság fejlesztése a lakosság körében

- Egészség- és élettudományi képzések szakemberek számára
- Bio élelmiszerek, háztáji kézműves termékek bemutatása, népszerűsítése,
- Munka alapú megélhetés, munkalehetőségek biztosítása az egészségiparban
- Fiatal szakképzett munkaerő megtartása, városunkba való megtelepedésének támogatása, ösztöndíj program

Ingtatlan és közterület fejlesztések

- Város megjelenésének egységesítése
- Közutak, járdák javítása, újak építése
- Elhanyagolt önkormányzati ingatlanok funkcióval való megtöltésével együtt történő felújítása
- Játsszóterek felújítása, meglévők karbantartása
- Önkormányzati lakásállomány felújítása
- Városi zöldterületek karbantartása, fenntartása, felújítása

Oktatás-Ifjúságpolitika

- Piacképes humán erő képzése
- Egységes, jó minőségű, magas színvonalú nevelés biztosítása.
- Igényekhez alkalmazkodó oktatási területek fejlesztése
- Oktatási intézmények korszerűsítése
- Együttműködő partnerek felkutatása
- Támogatási lehetőségek kiaknázása
- Környezettudatos nevelés

Sport és kulturális élet

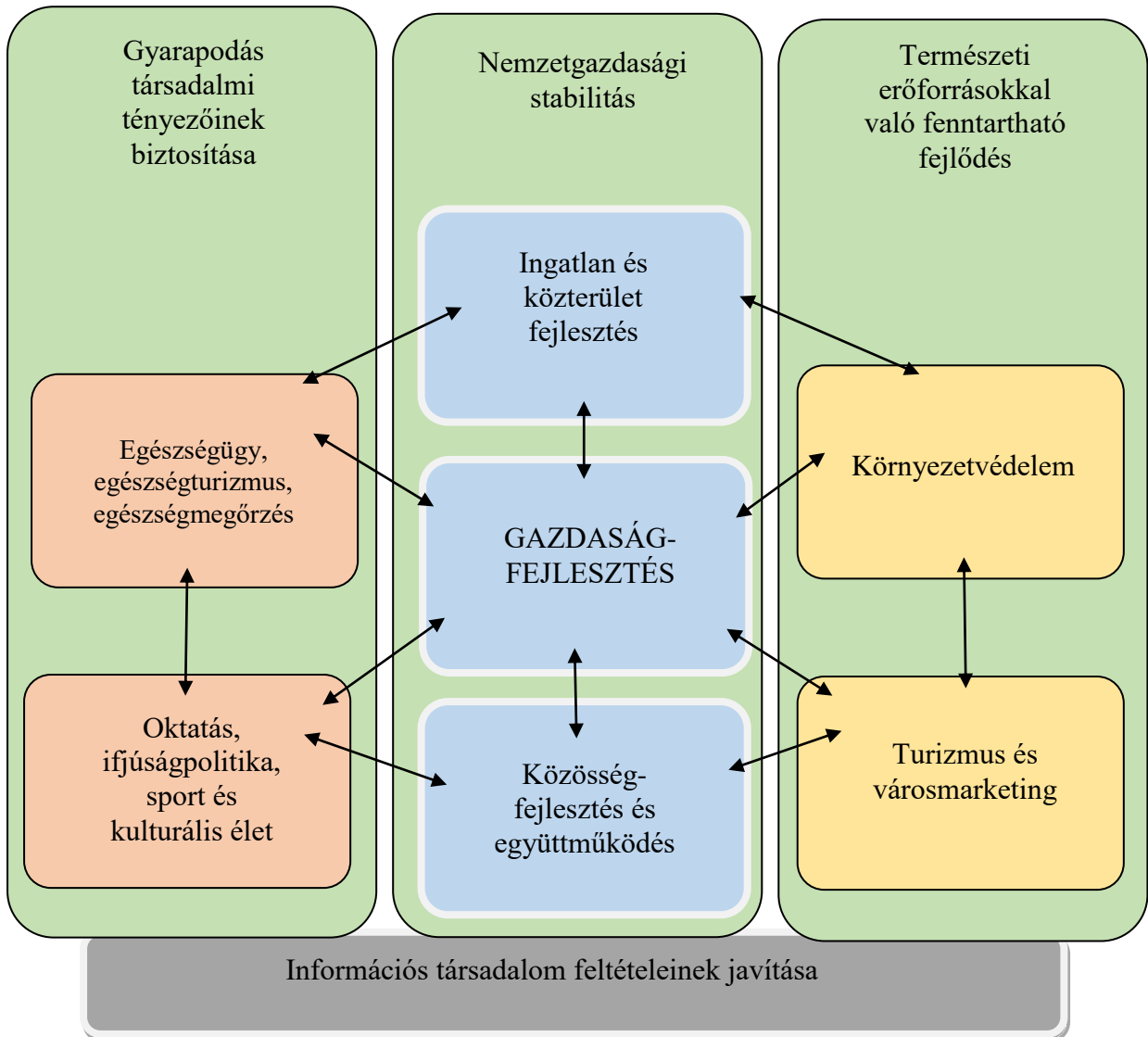
- Sportegyesületek támogatása
- Kulturális programok szervezésének támogatása

Közösségfejlesztés és együttműködés:

- Helyi identitás erősítése.
- Civil szervezetekkel kapcsolati háló építése, szoros együttműködés kialakítása
- Társadalmi összefogások erősítése, társadalmi munka elismerése
- A városból elszármazott híres személyekkel való formális kapcsolattartás kialakítása
- A helyi társadalom érdekeit érvényesítő, működőképes, civil szférával együttműködő, gondoskodó önkormányzat.

Országos fejlesztési programok és Csongrád Város Önkormányzata 2020-2024 évre vonatkozó fejlesztési prioritásainak kapcsolata

4. SWOT ANALÍZIS

Az elemzés fejlesztési prioritások szerinti bontásban mutatja be azokat az előnyöket, hátrányokat, amelyek a város jelenlegi állapotából következnek, valamint azokat a külső lehetőségeket, veszélyeket, amelyekkel a saját tevékenységünktől függetlenül számolnunk kell a gazdasági program végrehajtása során. A felsorolás pontjai egymásra hatást gyakorló tényezők, melyek több prioritás erősségét és gyengeségét is befolyásolják. Az elemzés is alátámasztja, hogy a fejlesztési prioritások egymással kölcsönhatásban vannak: Az erősségeinkre építkező fejlesztések egymást erősítik, míg a gyengeségek több területet is gyengítenek csökkentve ezáltal a fejlődés lehetőségét, mértékét, irányát és intenzitását.

Erősségek	Gyengeségek
Gazdaságfejlesztés	
<ul style="list-style-type: none"> • Hagyományos gazdasági ágak jelenléte • A helyi vállalkozók kötődése • Csongrádhoz kötődő, országosan ismert termékek • Egy nagyvállalkozás és több közepes vállalkozás jelenléte • Ipari Park megvalósított és tervezett fejlesztései • Egyre erősödő együttműködés a gazdasági partnerek között • Sikeres pályázatok készítése • Hagyományos tárgyi tudás megléte a tanyavilágban • Jó minőségű és változatos talajok 	<ul style="list-style-type: none"> • Alacsony a város külföldi tőkevonzó-képessége és az exportból származó bevételek aránya • A helyi vállalkozások tőkeereje alacsony • Az önkormányzat forgalomképes vagyona lecsökkent • Az önkormányzat működési és fejlesztési forráshiánya • Kevés új munkahely található városunkban • az országos átlag alatti jövedelmi viszonyok • A tanyavilágban meglévő tárgyi tudás erodálódik • Előregedő lakosság • Képesítési, tapasztalati és tudás deficit egyes ágazatokban
Környezetvédelem	
<ul style="list-style-type: none"> • Tudatos energiagazdálkodás felé mozdulás • Magas napsütéses órák száma • Jelentős számú természeti érték • Hulladék és szennyvíz gazdálkodás fejlesztése • Meglévő védett természeti területek • Vizes élőhelyekben való gazdagság • Meglévő környezetvédelmi egyesület, környezettudatos tanárok • Kevés a légszennyező ipari vállalat • Változatos táji adottságok • 	<ul style="list-style-type: none"> • Illegális szemétlerek • A Tisza-Körös áradása • Belvízveszély • Vízmegtartás hiánya • Kiszámíthatatlan, változó erősségű szelek • Házi szennyvíz szikkasztásból adódó talajvíz szennyezés • Intenzív mezőgazdasági vegyszerhasználat • Természeti értékekhez képest kevés a védett természeti terület • Környezettudatossági deficit a társadalom több szintjén • Eltűnő tárgyi tudás
Turizmus és városmarketing	
<ul style="list-style-type: none"> • Műemléki védettségű belváros • Körös-toroki üdülőterület • Felújított Csongrádi Gyógyfürdő és Uszoda • Felszíni vízkincs: folyók (Tisza, Körös), holtágak • Bőséges gyógyvíz érték • Védett természeti területek, NATURA 2000 területek • Bor és gasztronómiai különlegességek • Turisztikai vállalkozások jelentős száma • Vadászati lehetőségek • Csongrádi Helyi Értéktár • Védett növény- és állatvilág • Gazdag épített környezet; • A köztéri és beltéri műalkotások száma, színvonala; • Felújított Ellésmonostor • Jelentős történelmi múlt; • Helyi kulturális hagyományok gyarapodása, (a képzőművészet, zene, tánc mellett a hagyományteremtő és megőrző programok számának folyamatos növekedése); • Helyi közgyűjtemények; • Babamúzeum • Fejlődő nemzetközi kapcsolatok; • Új kikötő létesítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyenge marketing munka • Adottságok részbeni kihasználása • Infrastrukturális hiányok • Alacsony tartózkodási idő • Időszakos, két hónapra korlátozódó turisztikai szezon • A turisztikai beruházások tőkehiánya • Időjárás- és vízállásfüggő látogatószám • A szolgáltatások egyenetlen színvonala • A rendezvényeknek nincs országos, nemzetközi vonzereje • Idegenforgalmi és egyéb beruházásokra fordítható anyagi eszközök részbeni hiánya

Egészségügy, egészségmegőrzés, egészségvédelem	
<ul style="list-style-type: none"> Egészségvédelemmel kapcsolatos szolgáltatások magas színvonala Balneológiai szolgáltatások Sportos életmód Aktív sportegyesületek Egészségvédelmi témájú rendezvények Szűrővizsgálatok Zöld területek magas aránya 	<ul style="list-style-type: none"> Magas a dohányzók száma a lakosság körében Egészségtelen életmód Háziorvosi, gyermekorvosi praxisok változása Szakemberek hiánya Negatív természetes szaporodás Hátrányos helyzetű családok és gyermekek magas száma Részben elhanyagolt közterületek Egészségtudatossági deficit Előregedő faállomány
Ingatlan és közterület fejlesztés, lakásállomány	
<ul style="list-style-type: none"> Teljes kiépítettségű belterületi úthálózat Kerékpárutak Teljes vezetékes infrastruktúra Felújított autóbusz-pályaudvar, jól szervezett autóbusz közlekedés Felújított oktatási, nevelési intézmények az M 5-ös autópálya közelsége; Megújult városrészek Otthonteremtési támogatások 	<ul style="list-style-type: none"> Az épületállomány egyes részei (lakások, egyes közintézmények) korszerűtlenek A vasúti közlekedés nem rentábilis A 451-es út teherbírása, állapota nagyon rossz Leromlott lakásállomány Fejlesztésekkel csökkenő zöldterületek Alacsonyabb rendű utak rossz állapota (bel és külterületen) Kerékpárutak romló állapota Vasúti pályaszerkezet amortizációja Külterületi szennyvíz infrastruktúra hiányosságai
Oktatás, ifjúságpolitika	
<ul style="list-style-type: none"> Oktatás-nevelés, sokrétű szakképzés A középiskolák város határán túl mutató vonzereje; 	<ul style="list-style-type: none"> Népességszám csökkenése Sok az alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen munkaerő Előregedés, az időskorúak egyre magasabb száma Fiatalok elvándorlása
Sport és kulturális élet	
<ul style="list-style-type: none"> Nagy számban jelen lévő sportegyesületek Jelentős verseny eredmények Magas létszámú egyesületi tagság Neves edzők Színvonalas és országosan ismert rendezvények szervezése Hagyományok ápolása 	<ul style="list-style-type: none"> Gyermeklétszámhoz viszonyítva kevés fedett terem áll rendelkezésre az edzésekhez főleg téli időszakban Anyagi források hiánya
Közösségfejlesztés, együttműködések	
<ul style="list-style-type: none"> A civilszervezetek magas száma és aktivitása Partnerségen alapuló együttműködés több szakterületen Történelmi tradíciók, lokálpatriotizmus Kisebbségi kultúra jelenléte és ápolása 	<ul style="list-style-type: none"> Magas a szociálisan hátrányos helyzetű réteg aránya a gyermek- és ifjúsági szervezetek alacsony száma - a helyi értelmiségi középréteg lassú, folyamatos fogyása.
Információs társadalom feltételeinek a javítása	
<ul style="list-style-type: none"> A digitális technikák egyre szélesebb körben való használata Konkurens szolgáltatók megjelenése Csongrádon 	<ul style="list-style-type: none"> Szokásokhoz való ragaszkodás erős Technológiai lemaradás Közintézmények dolgozóinak alacsony informatikai kompetenciája

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Új iparágak megtelepedését segítő beruházások • Munkahelyek számának közvetett növelése tőkevonzás által • Gazdasági-turisztikai együttműködés erősödése partereken keresztül, • Testvérvárosi kapcsolatok gazdasági irányú fejlesztése • Turisztikai értékeinek megfelelő fejlesztése és azok ismertté tétele • Az országosan kiemelt idegenforgalmi pólusokhoz, határon átnyúló fejlesztési programokhoz való kapcsolódás • Önkormányzati ingatlanok fejlesztése • Pályázati lehetőségek kihasználása a beruházásokhoz • Vendégéjszakák számának növelését eredményező fejlesztések megvalósítása • Együttműködés a helyi vállalkozók és intézmények között egységes és színes kínálat összeállítása érdekében • Marketing tevékenység szerepének erősítése • Oktatási kínálat igényekhez történő gyors bővítése • Felújított ingatlanok funkcióval való kiaknázása • Élőhely rekonstrukció • Mezőgazdaság zöldítése (mezővédő erdősávok visszaállításával) • Szennyvízhálózat és tisztítási hatékonyság fejlesztése • Illegális hulladéklerakók felszámolása • Hagyományos mezőgazdasági formák propagálása • Napenergia jobb kihasználása • Vízvisszatartás • Környezet-és egészségtudatos fejlesztések 	<ul style="list-style-type: none"> • A népesség további csökkenése • Külső befektetések elmaradása • A térség és a város versenyhátrányba kerül • Az exportorientált ágazatok hanyatlása • Közút és vasútfejlesztés elmaradása • A város intézményfenntartó képessége a költségvetési támogatások csökkenése miatt gyengül • A térségi együttműködési hajlam csökkenhet • A felújítások elmaradása esetén a turisztikai attrakciók vonzerejének csökkenése várható • A belföldi fizetőképes kereslet lassú emelkedése miatt a jövedelmezőség romlása, a turisztikai akciók elmaradása valószínűsíthető • Az infrastruktúra fejlesztésének elmaradása • A tőkehiány miatt a beruházások elmaradása • Önkormányzati bevételek csökkenése, kiadások növekedése • Együttműködés helyett rivalizálás indul meg a vállalkozók és intézmények között • Nem jön létre együttműködés a megye és régió turisztikai szolgáltatóival • A kedvezőtlen időjárás és árvíz miatt csökken a látogatószám • Hazai pályázati forrásokból való részesedés elmaradása/csökkenése • Városi költségvetés csökkenése miatt a civil szervezetek támogatásának csökkenése • A nem átgondolt fejlesztések esetén a zöld és természeti területek csökkenése • Aszályérzékenység növekedése, vízellátottság romlása • Időjárási szélsőségek fokozódása, azok negatív hatása a gazdaságra • Természeti értékek eltűnése • Természeti területek csökkenése • Inváziós fajok terjeszkedése • Lakosság egészségügyi állapotának romlása • Környezet és egészségtudatos magatartásformák nem megfelelő rögzülése • Mezőgazdasági, ipari és kommunális eredetű talaj és vízszennyeződések • Esztétikus táji környezet romlása • Hagyományos táji tudás eltűnése

5. FEJLESZTÉSI PROGRAMOK 2020-2024

5.1 Gazdaságfejlesztés

Az elkövetkezendő időszak legfontosabb feladata az előző tervezési időszakhoz hasonlóan az, hogy városunkban minél több munkahelyet teremtsünk és őrizzünk meg. Ennek elengedhetetlen feltétele a hatékony és eredményes együttműködés a városban működő és betelepülni szándékozó vállalkozásokkal. A közös gondolkodás, a fejlesztési célok közös meghatározása egyre több ponton összekapcsolódik és ezáltal életképes, megvalósítható, a város gazdasági és társadalmi életét élénkítő fejlesztési ötletek, projektek kerülnek

kidolgozásra. A következő évek nagy kihívása a turizmus olyan mértékű fejlesztése, melynek eredményeként Csongrád tökevonzó képessége és beruházási potenciálja olyan mértékben megnő, hogy szálláshely fejlesztést vonjon maga után. A városunkban számos feltétel adott a vízi, vadász-, kerékpáros, horgász, öko- és sportturizmus lehetőségeiben rejlő potenciál kiaknázására, ehhez azonban a szükséges és elégséges infrastruktúra kiépítése még mindig átgondolt tervezést és áldozatot kíván a várostól ugyanakkor elengedhetetlen feltétele a gazdaságfejlesztésnek.

A gazdaságfejlesztés kapcsán fontos kiemelni a város legnagyobb vállalkezési övezetében jelenleg is zajló és tervezett fejlesztéseket. Csongrád városi Ipari Park területe jelenleg 35 ha, melynek további bővítése a 70%-ot meghaladó kihasználtság és a befektetői igények miatt újra sürgetővé vált. A terület fejlesztésére több ütemben került már sor, legutóbb 2018-2019-es években új útszakasz kapott burkolatot, csapadék és ivóvíz hálózat bővült, új nagy teherbírású parkolóhelyek létesültek, illetve a régóta kihasználatlan parancsnoki épület felújítása is elkezdődött.

A korábbi gazdasági programban célként fogalmazódott meg az Ipari Park területén egy inkubátorház létrehozása, a magas kihasználtság azonban napjainkra már inkább egy szolgáltató ház kialakítását kívánja meg, melyre a felújítás alatt lévő épület 2020 év végére lehetőséget fog kínálni iroda, tárgyaló, konferencia és közösségi helyiségek biztosításával.

Az ipar fejlesztése mellett a mezőgazdaság szerepe sem elhanyagolandó. Változatos termőhelyi adottságok (ártér, homokhát, löszhát), talajok következtében változatos mezőgazdasági szerkezet jellemzi Csongrádot, ahol a hagyományos táji tudás felkarolásával, környezet-és természetbarát módszerek előtérbe helyezésével olyan járulékos hozzáadott értéket jelentő termékek állíthatók elő, amelyek nemcsak piacképes áron lehetnének eladhatók, de a turizmus fejlesztését is szolgálhatják. Környezet-és természetbarát mezőgazdasági fejlesztések növelnék a település népességmegtartó képességét.

Gazdaságfejlesztési programok

A gazdaságfejlesztés minden fejlesztési területet befolyásol. Sikeres programok segítségével a város népességmegtartó képessége javul, elősegíti a városban keletkező jövedelmek megtartását és bővítését. Csökken az elvándorlás mértéke ezáltal a lakosság demográfiai adatai kedvezően alakulnak, ami további fejlesztések lehetőségét teremti meg. Az alábbiakban felsorolásra kerülnek a 2020-2024 évek vonatkozásában tervezett, elsősorban gazdaságfejlesztési célokat szolgáló programok:

- *Ipari Park területének további növelése*
- *Ipari Park fejlesztés 4. üteme, további közművek kiépítés*
- *Magas technológiai színvonalon működő cégek betelepülésének támogatása az Ipari Parkba*
- *Felújításra kerülő Parancsnoki épület gazdaságfejlesztési célokat szolgáló üzemeltetése*
- *Önkormányzati üzlethelyiségek rentábilis működtetési lehetőségeinek biztosítása*
- *Önkormányzati tulajdonú kihasználatlan ingatlanok funkcionális koncepcióinak kidolgozása, pályázati források felkutatása a kihasználtság biztosítása érdekében*
- *Csongrádi Szőlőhegy, Kistrét fejlesztési területté alakítása gazdaságélénkítési, turisztikai célok mentén*
- *Állandó híd lehetőségének felkutatása Csongrád és a Nagyrét között*

5.2 Környezetvédelem

A korábbi fejlesztési tervben vázolt beruházások befejezését követően az előttünk álló időszak legnagyobb kihívása az intézményhálózat energiaracionalizálásának megoldása. Az intézmények műszaki rekonstrukcióján belül pénzügyi megtakarítást is eredményező energiatakarékos és megújuló energiára is épülő építészeti és gépészeti megoldások megvalósítására kell törekednünk. A célt mostani ismereteink és lehetőségeink mellett két fontos beruházás tudja leginkább szolgálni. Az egyik egy új 1800 méter mély, előzetes mérések alapján 65 °C fokos víz kitermelésére alkalmas kút, mely a megnövekedett igények mellett további fejlesztési lehetőségeket kínál a felújított Csongrádi Gyógyfürdő és Uszoda még meg nem újult része számára (Kerek-medence). A másik fejlesztési irány a környezetvédelem területén egy 611 MWh/év napelem park létesítése lenne, mely a megtermelt energiával az önfogyasztáson túli energiát, ezáltal bevételi forrást is szolgáltatna a városnak. A napelem park mellett számos közintézmény fekvése és tető szerkezete is lehetőséget kínál arra, hogy az egyes intézmények energia ellátását napelem rendszer vehesse át a közeljövőben. Az Európai Unió és hazai források is jelentős összegekkel támogatják a megújuló energiára épülő környezettudatos fejlesztéseket. Csongrádon az oktatási- nevelési intézmények nagy többsége alkalmas a napelem táblák elhelyezésére.

A műszaki megoldások mellett a témához kapcsolódva fontos - elsősorban a fiatal generáció számára – a jövőre gyakorolt hatás bemutatása, a tudatos szemléletformálás a környezetünk megóvása érdekében. A témához kapcsolódó projekteknél aktív részvételt kell vállalni.

A meglévő természetes élőhelyek, természeti értékek fenntartása érdekében a hagyományos tudásra alapuló ösztönző programok valósítandók meg – ezzel nemcsak a természetes élőhelyek tarthatók fenn, hanem jó minőségű élelmiszer is előállítható, ami a piacon is versenyképes, de turisztikai vonzereje is van. Az invazív (tájidegen) növényfajok visszaszorítandók.

A gazdaság minden ágazatában a klímavédelmi célok érvényesítendőek. A klímaváltozással összhangban álló – annak negatív hatását csökkentő vízgazdálkodási projektek dolgozandók ki. A városi fás szárúakkal borított zöld területek megőrizendők, de azok felújítása klímavédelmi szempontból átgondolandó.

Környezetvédelmi programok

- *1800 méter mély új kút fúrása*
- *napelem park létrehozása*
- *önkormányzati tulajdonú épületek energia ellátásának biztosítása napelem segítségével Csongrád és Bokros vonatkozásában*
- *szemléletformáló programok indítása*–(„autómentes nap”, környezetvédelmi városi nap, környezetvédelmi szakmai konferencia)
- *közparkok további gondozása, szemléletformáló információs táblák elhelyezése*
- *lakosság körében végzett környezettudatossággal kapcsolatos kérdőívekkel ötletek gyűjtése, továbbá a lakosság tájékoztatása ezek eredményéről*
- *pályázati források felkutatása a hatékony energiagazdálkodás, környezetvédelem területén*

5.3 Turizmus és városmarketing

Városunknak a turizmus terén fontos lépéseket kell tenni. A megkezdett beruházások továbbiakkal való kiegészítése és az egyediségünk hangsúlyozása képes minket a regionális kínálatból kiemelni. Egyediek vagyunk a Körös-torok tengerpartot idéző homokfövenyével, a Tisza és holtágainak kínálta lehetőségeinkkel, a Liliomos (Bartók-rét) orhideás láprétejeivel,

Konyaszék padkás szikeseivel, Bokros-pusztával, a Bokrosi Kis és Nagy- Sziksós tóval a Fahíd létével, a borainkkal, az Alkotóházzal, a működő malommal a Litracon betonnal és még hosszasan sorolhatnám. Egyediek vagyunk abban is, hogy még mi magunk sem tudjuk mennyire egyediek vagyunk. Ezért ez a program fontos célként tűzi ki az értékeink megismerését és megismertetését, melynek elengedhetetlen feltétele egy jól működő városmarketing program. A nyomtatott kiadványok egyre inkább háttérbe szorulnak az internetes megjelenési lehetőségek mellett. Meg kell határozni a város turisztikai célcsoportjait és a megfelelő marketing eszközök kidolgozásával el kell érni őket. Felméréseket kell készíteni a városba érkező vendégek segítségével a minél pontosabb igények megismerése érdekében.

Csongrád kiemelt feladata a meglévő természetvédelmi területeken lévő természetvédelmi természeti (növénytani, állattani, víztani, földtani és tájképi) értékek és a kultúrtörténeti értékek megóvása, illetve a turizmus fejlesztését képezően az értékek látványos és szervezett bemutatása a városunkba látogató turisták és a más települések alapfokú és középfokú intézményeinek diákjai számára például szervezett tanulmányi kirándulásoknak, táboroknak, egyetemi felkészítő rendezvények helyet adva.

Fontos, hogy Csongrád megjelenjen hazai és nemzetközi kiállításokon, reklámozza egyediségét, ötleteket merítsen mások sikereiből, turisztikai workshopokon vegyen részt. A kiállításokon való megjelenés egyik feltétele a jó marketing, ugyan akkor fontos a régiék mellett újabb területek bekapcsolása a turisztikai vérkeringésbe újabb ötletekkel, fejlesztésekkel.

Turizmus és városmarketing programok

- ***Aranysziget turisztikai fejlesztése***, mely magába foglal egy turista útvonalat tanösvénnyel, futókört az aktív sport kedvelői számára, madármegfigyelőt kilátóval a természet szerelmeseinek, mólókat a horgászoknak és csónakokat a természet szerelmeseinek. Az Aranysziget tervezett infrastrukturális fejlesztése újabb minőségi szolgáltatást adna a horgászok és turisták részére egyaránt
- ***A Serház-zugi Holt-Tisza*** vizén csónakázásra, vízibiciklizésre alkalmas infrastruktúra létrehozása, továbbá e jellegű szolgáltatás biztosítása.
- ***Körös-toroki üdülőterület fejlesztése*** 2019-ben látványos elemekkel gazdagodott. A parton elérhető szolgáltatások tovább bővíthetők strandröplabda pályával, úszó ugrálóvárral, a gát melletti kiserdő pedig jó lehetőséget kínál egy lombkorona tanösvénynek vagy egy szabadidős ligetnek is. A Kemping területén a faházak felújítása jól illeszthető a már elkezdődött felújításokhoz. A 2018-ban átadott hajóház és kikötő vendégcsalogató lehet a vízi turizmus felélénkítését szolgálja.
- A volt ***„Szeviép telep” turisztikai célú hasznosítása***, szálláshely és komplex szolgáltatási centrum kialakítása a területen vállalkozások bevonása mellett fontos gazdaságfejlesztési erővel bíró fejlesztési irány.
- A Plein Air anyagának méltó bemutatására szolgáló ***Kortárs képzőművészeti galéria kialakítása*** évről évre nagyobb állomány elhelyezésére adna megoldást, mely állandó színfoltja és vendégcsalogató kiállítása lenne városunknak a már megvalósult Babamúzeum mellett.
- Megoldási lehetőségét kell találni a ***Köztéri műalkotások*** nyílt tereken való elhelyezésének is.
- ***Csongrádi Gyógyfürdő és Uszoda*** további fejlesztése, családbarát szolgáltatások, további attrakciók, kínálat megteremtésével
- Állandóan látogatható természettudományos központ – ***„Tudomány Háza”*** létrehozása, amely több órás elfoglaltsággként nagy idegenforgalmi vonzerővel bírhatna

minden korosztály számára az év bármely időszakában, továbbá helyet és szellemi erőforrást biztosíthatna környezet-és természetvédelmi, egyéb tudományos, kulturális, agrár és turisztikai rendezvényeknek.

- árvizekkel és árvízvédelem történetével kapcsolatos, látványos kiállítás (szabadtéri vagy fedett), amely az oktatási szempont mellett nagy turisztikai vonzerő is lehet egyben
- Szilárd burkolatú kerékpárút építése Ellésmonostorhoz
- Meglévő épített turisztikai attrakcióink védelme, karban tartása (pl. Nagyréti túraútvonal pihenőhelyein a létesítmények karbantartása, információs táblák cseréj).

5. 4 Egészségügy - egészségturizmus, egészségmegőrzés

Az Önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása, a meglévő szolgáltatások megtartása, és színvonaluk további emelése. Folyamatosan biztosítani kell az egészségügyi szolgáltatást a háziorvosi, fogorvosi, védőnői, iskola-egészségügyi ellátás, orvosi ügyelet, szűrővizsgálatok szervezése terén.

Az egészségügyi szolgáltatásoknak és feladatainak szorosan illeszkedni kell a Képviselő-testület által elfogadott település egészségtervben megfogalmazottakhoz, mind az alap mind a szakellátás területén. Az elkezdett prevenciók végrehajtása további fejlesztést igényel. Cél, hogy a lakosság széles köre számára elérhetővé váljék, tehát az egészségügyi ellátás fontos kiegészítője az egészséges életmódra való nevelés, melynek ellátása és fejlesztése érdekében a saját és pályázati lehetőségeket is igénybe kell/lehet venni, az egészségügyi, szociális, oktatási, nevelési intézmények együttműködése mellett. A meglévő drog-prevenciók, és a bűnmegelőzési programok fenntartásában a közös együttműködés hatékonyságának fejlesztése szükséges.

Az egészségturizmus és az egészségmegőrzés egymással kölcsönhatásban lévő fejlesztési irányvonalak. Egy egészséges, egészségtudatos lakosság önmagában kedvező alapot kínál a turizmus fejlesztéséhez. Ezért a program fő célja a turizmus komplex fejlesztése az egészségügyi szolgáltatásokra alapozva a város lakói és a városba látogatók számára egyaránt. A fejlesztési elképzelések mérete megkívánja a város stratégiai partnereinek aktív részvételét. A már elkezdődött fejlesztéseket tovább kell folytatni nagyobb volumenben, hiszen egy vagy akár több minőségi, a kor igényeinek megfelelő szálláshelyek építése elengedhetlenné vált. A gyógyvíz által kínált balneológiai kezelésekre vidékről, külföldről csak akkor érkeznek vendégek, akik több napot töltenek a városban, ha megfelelő szállás áll rendelkezésre. Az egészségturizmusra épülő projekteket a turizmus területeinek egyéb fejlesztéseivel szorosan együttműködve, tudatosan kell összeállítani.

Az egészséget azonban nem csak turizmus szemüvegén keresztül érdemes vizsgálni, hiszen a város lakosságának egészségügyi állapota, annak javítása is kiemelten fontos. Uniós és országos elveknek megfelelően városunkban is egyre nagyobb teret kívánunk biztosítani az egészségfejlesztésnek, betegségek megelőzésének. Ehhez szemléletmód-váltásra van szükség, mind a szolgáltatások, mind egészségfejlesztési programok szervezése által, mely az elmúlt években kezdetét vette. A jó gyakorlatok folytatása, a lakosság folyamatos szűrése, szaktanácsadások igénybevételének lehetősége továbbra is nagyon fontos.

A különböző generációknak szervezett programok, képzések folytonosságának megőrzése, azon résztvevők körének bővítése, további témák feldolgozása nagyban növeli a lakosság egészségtudatosságát és ezzel egészségügyi állapotát is.

A célok elérése érdekében fontos a meglévő szakember állomány folyamatos képzése és új szakképzett munkaerő városunkban való letelepedésének támogatása egyaránt.

Egészségügy - egészségturizmus, egészségmegőrzési programok

Az egészségügyi ágazat megerősítésére az egészség megőrzésére fordított erőfeszítések a város hosszú távú fejlesztési céljainak megvalósítását támogatják. Az alábbiakban felsorolásra kerülő elképzelések szoros együttműködéseket, tudatos tervezést kívánnak meg a városvezetéstől.

- **„Bio tanya gazdaság” – fiatalok letelepedését, megélhetését és megtartását ösztönző program**
- **„Öko gazdaság az egészségért” – egészségfejlesztés és az aktív időskor támogatása**
- **„Egészség tábor” – korosztályi célcsoportonként felölelve a bio gazdaságokat**
- **Balneoterápiás határon átnyúló turizmus**
- **„Egészségváros” kialakítása a Bökényi városrészben**
- **„Aktív időskor” – képzés, programok, jó gyakorlatok kialakítása**
- **Új egészségügyi ellátások megteremtése, épületek felújítása**

5.5 Ingatlan- és közterület fejlesztések, lakásállomány

Az elmúlt évek sikeres pályázatairól révén a város minden óvodája, illetve számos alap és középfokú oktatási intézmény jelentős felújításon ment keresztül. A korábbi években megfogalmazott ingatlan fejlesztési célokat a város felülmúlta. Sikeresen megvalósítani a Bokrosi Művelődési Központ és Könyvtár felújítását, műfüves pálya megépítését az MLSZ Országos Pályaépítési Program keretén belül, Dohánysori Óvoda épületének az Alföld Néptáncgyűttes részére történő használatba adását felújítást követően, Bökényi „Papucsos” Községi Ház létrehozását, Tari László Múzeum oktató termének kialakítását, Babamúzeum megnyitását.

A belterületi utak fejlesztése, dűlőutak járhatóvá tétele, a belvíz- és csapadékvíz elvezető rendszer rekonstrukciója folyamatos munkát ad a területen dolgozóknak.

Az elmúlt években elkezdődött fejlesztéseket tovább kell folytatni. A játszóterek jelentős része megújult, növekedett a kerékpártárolók szám, a közbiztonság érdekében jelentős számú kamera került elhelyezésre, azonban a növekvő számú gépjármű további kihívások elé állítja a várost. Elengedhetlenné vált számos közlekedési csomópont forgalmi rendjének átgondolása, átalakítása

Ingatlan- és közterület fejlesztési programok

- A következő évek nagy ingatlanberuházásai kiemelt fejlesztési célok, ahol az önkormányzat konzorciumi, együttműködő partnerként van jelen.
  - Fedett medence kialakítása
  - Kézilabda csarnok megépítése
  - A volt Síp Iskola oktatási célú felújítása
  - Víztorony felújítása
  - Új mentőállomás építése

Kisebb ingatlan beruházások, állagmegőrzési javítások, felújítások (pl. Széchenyi u. 29. tálaló konyha, Szentháromság tér 10.)

A valós munkaerő igények figyelembevétele mellett munkásszállók létesítése

- **A közlekedés biztonságát szolgáló fejlesztések**
  - **Körforgalmak kialakítása**
    - a) A Fő utca - Csemegi Károly utca, Szentháromság tér viszonylatában
    - b) Fő utca - Arany János utca kereszteződés

- **Kerékpárutak kialakítása, javítása**

- a) Fő utca kerékpárút javítása
- b) Szőlőhegyi utca kerékpárút kialakítása
- c) Csongrád-Szentes közúti híd kerékpár közlekedésének biztonságossá tétele
- d) másodrendű töltésen kerékpár út kialakítása
- e) a Fő utcán végighaladó kerékpárúton a merőleges utcákkal való kereszteződésekben a kerékpárosok láthatósága érdekében élénk, színes útburkolati jelek felfestése

• **A rossz állapotban lévő közutak, járdák folyamatos karbantartása javítása, ütemterv kidolgozása mellett**

- 451-es számú út felújításának támogatása, előmozdítása
- Öregszőlők útjának részleges szélesítése, felújítása
- Bökényalj út teljes körű felújítása, kerékpárút és gyalogjárda létesítése mellett
- Aszfalt burkolatok javítása

• **Az igényeket figyelembe véve parkoló helyek kialakítása a városban**

- Posta parkoló felújítása
- Fő utca további parkolóhelyek kialakítása
- Bökényi városrészben új parkolási lehetőségek megteremtése
- Tízemeletes házak környezetében parkolók kialakítása

• **Közterek, játszóterek felújítása**

- Hunyadi téri park felújítása
- Dózsa György téri park felújítása
- Ifjúság tér rendezvénytérre alakítása, KRESZ-park felújítása
- Vasút állomás előtti közpark felújítása
- Attila utca sportpark létrehozása
- Régi János utca játszótér felújítása
- Közparkok és közterek fásítási programjának kidolgozása

• **Kamera rendszer bővítése**

A köz- és vagyonsbiztonság növelése érdekében a Csongrádi Rendőrkapitányság ajánlása alapján további kamerák elhelyezése a város frekventált területein, kivezető útjai mentén, játszótereken egyaránt.

A Széchenyi úton úgynevezett sebességmérő és lassításra figyelmeztető „okostábla” kihelyezése balesetmegelőzési és figyelemfelhívó céllal egyaránt.

Lakásállomány és lakásépítés

Az állam a családok otthonteremtése érdekében különböző támogatások biztosításával kíván segítséget nyújtani új vagy használt ingatlan vásárlásához, felújításához, bővítéséhez (CSOK, babaváró csomag, adókedvezmény). Helyi szinten az önkormányzati ingatlanpolitikát a tulajdonosi és a profitorientált szemlélet valamint a szociális szükségletek határozzák meg.

Bérlakásaink jellemzői (2020.04.30-i állapot)

Lakás minősítése	Társasházi lakás	Kertes ház	Összesen
közérdekű	10		10

költségelví	12	11	23
garzon	3		3
szolgálati		1	1
egyéb (MARS lakások egyedi szerz. alapján)	4		4
szociális alapon bérbe adott	79	46	125
honvédségi bérlőkijelölés alapján	15	0	15
Összesen:	123	58	181

Közérdekű lakások

Az önkormányzat képviselő testülete a 2011. évi CLXXXIX tv. 13.§ (1) bekezdésében rögzített feladat ellátásához szükséges szakemberek letelepedése, megtartása érdekében dönthet úgy, hogy pályázati eljárás nélkül, a munkáltató kérelmére, az önkormányzat területén végzett közérdekű tevékenység időtartamára ad bérbe lakásokat. A közérdekű lakásokban jelenleg rendőr, mentős, tanár és egészségügyi dolgozók laknak.

Költségelví lakások

A képviselő testület az elmúlt 4 évben több alkalommal minősített át önkormányzati bérlakásokat a szabadpiaci feltételekkel bérbe adott lakások kategóriájában, továbbá a lakásállomány a Csongrád, Szőlőhegyi u. 19/A szám alatti lakóház megvásárlásával is tovább emelkedett, így a költségelví lakások száma 2020. évben összesen 23-ra nőtt.

A többször módosított lakásrendelet szerint a költségelví és a közérdekű lakások bérbeadása azonos bérleti díj figyelembevételével történik, mely 2020. január 1. napjától kezdődően 650 Ft/m²/hó. Ez alól kivételt képeznek a Csongrád, Hársfa u. 65. szám alatti garzonházban lévő, fiatal párok részére kiadott lakások, melyek bérleti díja egységesen 25.000 Ft/hó.

Szolgálati lakások

Az önkormányzat az alábbi szolgálati lakással rendelkezik:

Szent Rókus tér 6. sz. alatti lakás, melynek bérlője az ingatlanban működő pékség mindenkori bérlője, jelenleg a Belvárosi Pékség Bt.

Üzlethelyiségek, telephelyek, irodák, egyéb ingatlanok

Az önkormányzatunk tulajdonában 39 db bérbe adott üzlethelyiség, illetve egyéb ingatlan van. Ebből 21 db a város központjában, a Fő utcán, a Dózsa György téren és a Kossuth téren helyezkedik el. Az önkormányzat az üzlethelyiségeket nyílt árverés útján adja bérbe, illetve lehetőség van arra, hogy a jelenlegi bérlő kérésére a Városgazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság pályázat alóli mentesítő határozata alapján a bérleti szerződés további 5 évre meghosszabbításra kerüljön.

Ezen ingatlanok bérleti díja minden év január 1. napjával az állami költségvetési törvényben közzétett, tárgyévre prognosztizált infláció mértékével emelkedik.

Garázsok

Az önkormányzat 27 db garázzsal rendelkezik, melyeket szintén bérbeadás útján hasznosítunk. A garázsok többsége a Bökény városrészben van, a Hársfa, Tulipán és Orgona utcában, továbbá néhány gépkocsi tárolóval rendelkezünk a Kossuth téren is.

A megüresedett garázsokat az önkormányzat ugyancsak nyílt árverési eljárás útján adja bérbe.

A képviselő testület a garázsok bérleti díját 2020. január 1. napjától kezdődően egységesen minimum 11.000 Ft/hó + ÁFA összegben határozta meg.

Földingatlanok

Az önkormányzat a tulajdonában lévő földterületeket bérbeadás útján hasznosítja. A 49 db külterületi földingatlan hasznobérleti díja igazodik a mindenkori földalapú támogatás összegéhez, így az önkormányzat a termőföldek bérleti díját 50.000 Ft/ha +ÁFA összegben állapította meg.

A bérlők a hasznobérleti díjat évente egy alkalommal, minden év szeptember 30. napjáig fizetik meg a bérbeadó részére.

Honvédségi bérlő kijelölési jogú lakások

15 db Honvédségi bérlő kijelölési jogú lakással rendelkezik az önkormányzat a Templom u. 1., Zöldkert u. 2, Kossuth tér 8-10. sz. alatti társasházban. Közülük jelenleg 3 nem lakott. Az önkormányzat kezdeményezte a Honvédelmi Minisztériumnál ezen lakások visszavételét, melyre azonban elutasító választ kaptunk.

A Hm kijelölési jogú lakások bérleti díja megegyezik a szociális alapú bérleti díjakkal.

Szociális bérlakások

Jelenleg 125 db szociális bérlakással rendelkezik az önkormányzat. 2016.januárja óta lakáspályázat útján lehet szociális bérlakáshoz jutni. A legtöbb lakáspályázati kiírás a szociális bérlakás bérlő általi helyreállítására irányult. Ezen pályázati rendszer beváltotta a hozzáfüzött reményeket és a jövőben is szeretnénk megtartani.(egyrészt az önkormányzat számára költségkímélő, másrészt a bérlők jobban megbecsülik az általuk felújított bérlakást).

2015-2019 év között közfoglalkoztatási programok illetve uniós pályázat keretében részben komfortfokozat növelő, részben felújítási munkálatok valósultak meg, melynek köszönhetően minimálisra csökkent a komfort nélküli, illetve komfortos szociális bérlakások száma. A pályázat eredményeként ezen bérlemények megszépültek, a benne lakók számára jobb , magasabb színvonalú lakhatási körülményeket tudunk biztosítani.

Tekintettel a bérlakás állományunk életkorára és műszaki állapotára a jövőben is szeretnénk élni hasonló pályázati lehetőségekkel.

2018. január 01. napjától az összes szociális bérlakás bérleti díja megemelésre került, majd 2020. március 01. napjától a városközponti és bökényi városrész komfortos és összkomfortos lakásainak bérleti díja további 30 %-kal növekedett.

Társasházi bérlakásaink jelentős részében a nyílászárók cseréje, az elektromos- és vízhálózat felülvizsgálata indokolt. Ezen lakások több mint 30 éve épültek, a problémák folyamatosan jelentkeznek. (Több esetben fordult elő, hogy a bérlő saját költségen újította fel a bérleményt, cserélt nyílászárót, ezzel szintén növelve az ingatlan értékét. Az ingatlanra fordított költség utólag beszámításra kerül a lakbérbe.)

Lakásgazdálkodási tervek a 2020-2024. évekre

Műszaki állapot szerint	Ingatlanok
leromlott állagú, gazdaságosan már fel nem újítható ingatlan eladása	- Csongrád, Hoch J. u. 15.
leromlott állagú ingatlanok elbontása	- Csongrád, József A. u. 1/A-1/B. - Jókai M u. 3/5

komfort nélküli lakások komfortosítása, felújítása	<ul style="list-style-type: none"> - Csongrád, Csengeri u. 27. sz. alatti 5 db bérlakás, - Csongrád, Perczel M. u. 20. - Csongrád, Bethlen G. u. 54.(külső rész-belső) - Csongrád, Tompa M. u.14/1.
tetőjavítás	<ul style="list-style-type: none"> - Csongrád, Tompa M. u.14/1 - Csongrád, Tompa M. u.14/2-3. - Csongrád, Öregvár u. 56.
garázsok építés	<ul style="list-style-type: none"> - a lebontandó Csongrád, József A. u. 1/A-1/B., Kossuth tér 8-10. 3-4. lakás (mentő melletti udvar)

5.6. Oktatás-, Ifjúságpolitika

Erősíteni kell a fiatalok bevonását a város gazdasági, kulturális életébe egyaránt. Napjainkban a nagyvárosi zsúfoltság mellett egyre inkább vágnak az emberek a nyugodt, de aktív pihenésre a dolgozós mindennapok után, melynek minden feltétele adott Csongrádon. A megfelelő színvonalú oktatás lehetőséget teremt új fiatal vállalkozások indításához, a szakképzett fiatalok helyben tartásához hozzájárulva ezzel a város gazdasági növekedéséhez és aktív kulturális életének kibontakozásához. A digitális képzés és az informatikában rejlő lehetőségek még városunkban kiaknázatlanok, melynek fejlesztéséhez a most felnövő generációra támaszkodhatunk majd. Az itt működő oktatási intézményeket a vállalkozások munkaerő igényeire alapozott képzések felé kell orientálni, melyhez az együttműködések több éves múltra tekintenek vissza. Mindezek mellett kiemelt hangsúlyt kell fordítani a fiatalok környezet-és egészségtudatos nevelésére.

Oktatás-, ifjúságpolitikai programok

- Ösztöndíj rendszer tovább fejlesztése, a Csongrádra történő letelepedést támogatva
- Felsőfokú oktatási intézményekkel együttműködés gyakorlati képzések terén
- Csongrádi gyökerekkel rendelkező fiatalok munkakezdési támogatása Csongrádon
- Bérlakás építési program kidolgozása
- Új, egyedi oktatási programok támogatása (fegyverműszerész, fegyver optikus)
- Oktatás és turizmus kapcsolódási pontjainak megtalálása és célirányos fejlesztése (vadász képzés – lőtér fejlesztés)
- Oktatási, nevelési intézmények további korszerűsítése, óvodai iskolai belső udvarok felújítása, óvodai oktatási célokat szolgáló modern, digitális eszközpark bővítése
- Szakképzés erősítése – Szakképzési Centrum
- Szemléletformáló projektekbe történő bekapcsolódás a környezetvédelem és egészségtudatos nevelés érdekében

5.7. Sport és kulturális élet

Csongrád Város Önkormányzata Sportpolitikája értelmében a rendelkezésére álló eszközével aktívan elősegíti az egészséges életmód és a szabadidősport gyakorlása feltételeinek megteremtését, szerepet vállal a sportfeladatok finanszírozásában. Az esélyegyenlőség jegyében különösen támogatja a gyermek- és ifjúsági sportot, valamint hozzájárul a fogyatékkal élők testedzéséhez. Lehetőségei szerint hozzájárul akár anyagi, akár egyéb (többek között például: teremhasználat, elismeréshez érmek beszerzése, nyilvánosság megszervezése) segítséggel a sportegyesületek munkájához; elismeréseket, kitüntetőket

adományoz; részt vállal a sporthagyományok megőrzésében és megújításában annak érdekében, hogy a sport valamennyi társadalmilag hasznos funkciója érvényesüljön:

- az egészségmegőrzés, a betegség-megelőzés;
- az ifjúság erkölcsi nevelése, a személyiségformálás;
- a közösségi együttélés, társas viszonyok kialakulásának segítése;
- a szórakozás és szórakoztatás;
- gazdasági vállalkozás;
- a sportturizmus elősegítése.

Kulturális élet

Kulturális élet vonatkozásában a széles körű helyi rendezvény szervezések és a vidéki rendezvényekre történő látogatások szervezése egyaránt fontos feladat. A programok összehangolása több szempont figyelembevételével történik, érdemes kiemelt figyelmet fordítani és nagyobb hangsúlyt fektetni a térségi esetleg országos rendezvény naptárrakra, kerülni a programok ütközését.

Sport és kulturális élethez kapcsolódó programok

- Jubileumi rendezvények megtartására kiemelt figyelmet kell fordítani
- Épített örökség védelme a kulturális élethez és a turizmushoz kapcsolódva is kiemelt figyelmet érdemel
- Kulturális kerekasztal rendszeres működésének biztosítása
- Új ötletek felkarolása a kultúra területén, meglévő értékeink bemutatása széles körben (pl.: üvegbeton történetét bemutató állandó kiállítás, körforgalmakba művészeti alkotások elhelyezése)
- A helyi kulturális élet centruma több közintézmény mellett a Művelődési Központ és Városi Galéria melynek díszterme hosszú évek után újra felújításra szorul az udvarral és szolgálati lakás célt már nem szolgáló melléképületével együtt.
- A fiatalok számára biztosítani kell az alapvető sportképességek megszerzésének lehetőségét, ezért kiemelten kell segíteni a gyermekek, a diákok mozgáshoz való pozitív viszonyának kialakítását.
- Utánpótlás-nevelés kiemelt támogatása
- Sportolási és rekreációs lehetőségek biztosítása

5. 8. Közösségfejlesztés és együttműködés

A jó kapcsolatok kiépítése és ápolása minden társas megnyilvánulásban fontos szerepet játszik, a kapcsolati tőke kiemelt jelentőséggel bír. A lakossággal, járási és régiós intézményekkel, gazdasági szervezetekkel, egyházakkal, civil, valamint más szervezetekkel, érdekképviselőkkel való folyamatos együttműködés, egyeztetés elengedhetetlen a felek célkitűzéseinek megvalósításához. Ennek egyik megnyilvánulási formája a partnereket érintő döntés előkészítési szakaszba való bevonás, mely folyamat már 2014-ben megkezdődött és jelen program összeállítása során is tetten érhető.

Kapcsolattartás és együttműködés a helyi vállalkozásokkal

A programban megfogalmazottak jelentős mértékben építenek a helyi partneri kapcsolatokra, a helyi vállalkozásokkal minél nagyobb mértékű együttműködésre. Ennek keretében fontos feladat a térség és város gazdálkodó szervezeteinek, illetve azok lehetséges fejlesztésének folyamatos megismerése, segítése, a kölcsönös információcsere. Ezáltal lehetséges a

partnerek által indított fejlesztési kezdeményezések segítése, az együttműködésben rejlő kedvezmények kihasználása, a problémák közös és egyedi érdekeket is szolgáló megoldása.

Helyi Nemzetiségi Önkormányzat

Csongrád Város Önkormányzata 1 nemzetiségi önkormányzat (roma) működésével kapcsolatos feladatokat lát el. A nemzetiségi önkormányzathoz költségvetési intézmény nem kapcsolódik. Az Önkormányzat és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat közötti megállapodás alapján az együttműködés feltételeit és folyamatos fenntartását biztosítani kell.

Szomszéd településekkel kapcsolattartás

A járás területén található településekkel továbbá Szentessel Csongrád Város Önkormányzata több évtizedre visszanyúló jó viszonyt ápol. Több ízben közös programok, rendezvények megszervezésére volt alkalom. A jó együttműködés számos területen erősíthető, elmélyíthető a következő évek folyamán.

Testvérvárosi kapcsolatok

Meglévő testvérvárosi kapcsolatainkat ápoljuk. Évente több alkalommal látogatnak hozzánk külföldi delegációk, diákok. Érdemes lenne német nyelvterület felé, illetve az elcsatolt magyarlakta területek irányába, Erdély és Felvidék felé bővíteni kapcsolatainkat, melyre városunk mindig is nyitott volt.

Civil szervezetek

Csongrád Város Önkormányzata örömmel veszi és lehetőségeihez mérten támogatja a civil kezdeményezéseket. A 2016-ban létrehozott **Civil Alap** pénzügyi támogatást nyújt a szervezetek számára pályázataik megvalósításához. A támogatás szükségességét az elmúlt évek tapasztalatai is alátámasztják. A civil szervezetek városunk elsősorban kulturális életében jelentős szereppel bírnak. Számos pályázat kapcsán bevonásra kerülve növekedési pályára álló civil szervezetinkre a jövőben is kiemelt figyelmet szentelünk és támogatjuk az új kezdeményezéseket is.

Egyházak

A történelmi egyházakkal kialakult jó kapcsolat fenntartása továbbra is cél. Az önkormányzat és a Római Katolikus Egyház között együttműködési megállapodás jött létre, mely az egyházi tulajdonban lévő kültéri alkotások állagmegőrzéséhez nyújt költségvetési támogatást. A templomok felújítása szintén az állami, egyházi és önkormányzati közös munka, forrásbiztosítás eredménye. További feladat a Szent Rókus téri templom tulajdoni rendezése. Az együttműködést a kulturális programok közös támogatásával is folytatni kell mind a Református Egyház, mind a Katolikus Egyház vonatkozásában.

5.9. Információs társadalom feltételeinek javítása

Elektronikus közigazgatás

A közigazgatási szolgáltatások fejlesztése terén kiemelt fontosságú az elektronikus közigazgatási szolgáltatások fejlesztése, melynek során egyik cél a lakosság és vállalkozások elektronikus úton történő tájékoztatása, bevonása a város életébe, ügyei intézésének biztosítása. A másik, a város közintézményei működésének (képviselői testület, polgármesteri hivatal, intézmények) elektronikussá tétele.

Csongrád város hivatalos honlapja a www.csongrad.hu a kötelezőn előírt önkormányzati anyagokon felül folyamatosan híreket, információkat közöl az Interneten keresztül.

Az elektronikus közigazgatás vonatkozásában járási szinten fogalmazható meg előrelépés az Ügyfélkapu számos lehetőséget kínál bizonyos szolgáltatások elektronikus úton történő ellátásához. Azonban azt is fontos hangsúlyozni, hogy városunk előregedő lakosságának továbbra is megmaradt az igénye a helyben, hivatali munkatárs segítségével történő ügyintézésre. Illetve a Polgármesteri Hivatal által végzett feladatok vonatkozásában elsősorban a szociális ügyek bonyolításában nem lehet elvárás az elektronikus közigazgatás bevezetése, hiszen az ügyfelek jelentős része a napi megélhetés problémája miatt keresi fel a hivatalt. Ezek ismeretében a jogszabály és jogalkotók elvárásai mellett meg kell találni ezen a területen az optimális, mindenki számára elfogadható középutat, mely az elektronikus ügyintézés fejlődése mellett teret hagy a hagyományos közigazgatás folytatására is.

Online alkalmazások

A digitális technológia elterjedésével nem csak a közigazgatási ügyek, hanem a szállásfoglalás, online jegyvásárlás, időpont foglalás, mobil fizetés stb. szolgáltatásokra való igény jelentősen megnövekedett. Ezen területek mindegyikére nincs ráhatása az önkormányzatnak, azonban fontos figyelemmel kísérni a fejlődés irányait és a lehetséges területeken megfontolni a digitális technológia adta előnyök miatti váltás lehetőségét. Az informatikai támogatás az összes fejlesztési prioritással összefüggésbe hozható, mértéke óriási és visszafordíthatatlan a digitalizáció irányába.

5.10. Korábbi évek megvalósult és áthúzódó fejlesztései

A korábbi évek megvalósult projektjei nagy mértékben befolyásolják jelen gazdasági és munkaprogram mozgásterét és a további fejlesztési lehetőségek irányát, intenzitását, mértékét és a várt hatásokat egyaránt.

Az előző évek beruházásainak többsége már befejeződött azonban szép számmal akad olyan melyek még jelen időszakban is folynak, eredményeik a következő években érzékelhetők majd.

2015-2019 között megvalósult fejlesztések

- TOP-1.1.1-15-CS1-2016-00002 - Csongrádi Ipari Park fejlesztése
- TOP-2.1.2-15-CS1-2016-00007 - Bökényi Zöld város program
- TOP-1.1.3-16-CS1-2017-00008 – Sággy konyha fejlesztése Csongrádon
- TOP-1.2.1-16-CS1-2017-00009 - Körös-torok - természetesen mindenkor - A csongrádi Körös-torok komplex turisztikai fejlesztése
- TOP-3.2.1-15-CS1-2016-00041- Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Csongrádon
- TOP-7.1.1-16-H-2016-011-1 - (CLLD) „Bokros Művelődési Ház és Könyvtár fejlesztése”
- VP-7.2.1-7.4.1.2-16 - Külterületi helyi közutak fejlesztése Csongrádon
- VP6-19.2.1.-6-4-17 - Csongrádi Alkotóház Villa épületének felújítása
- EFOP-3.3.2-16-2016-00143 - Hozzáadott érték – komplex program Csongrád és térsége köznevelésének elősegítéséért
- EFOP 3.7.3-16-2017-00137 - Fejlődj velünk! Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása Csongrádon:
- EFOP-1.8.2-17-2017-00023 - EGÉSZ-ség praxisközösség kialakítása Csongrád térségében
- EFOP-2.2.19-17-2017-00083 - *Járóbeteg szakellátó szolgáltatások fejlesztése*
- KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-00890 - Csongrád Városi Önkormányzat ASP központhoz való csatlakozása, KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-00890

- Népi Építészeti Program:LTK-NÉPI2018/259 - Népi építészeti emlékek helyreállítása „Csongrádi halászházak felújítása”
- FÓKUSZ-2016/0022 – „Fókuszban az önkormányzati tagsággal rendelkező szociális szövetkezetek” – Holnap várunk Csongrádon!
- FÓKUSZ-2017/0127 – „Fókuszban az önkormányzati tagsággal rendelkező szociális szövetkezetek” – Legyen a vendégünk!
- Interreg – IPA CBC HUSRB1602 „TisaWaterTours
- TÁMOP-6.1.2/11/3 Egészségre nevelő és szemléletformáló életmód programok a kistérségben
- EFOP-1.10.2-17-2017-00029 – Egészségügyi humánerőforrás fejlesztés Csongrádon

2015-2019 között megkezdődött 2020-ban zajló fejlesztések

- TOP-5.3.1-16-CS1-2017-00007 - A helyi identitás és kohézió erősítése Csongrádon
- TOP-2.1.1-15-CS1-2016-00003 – Barnamezős terület rehabilitációja Csongrádon
- TOP-5.1.2-15-CS1-2016-000003 - „Foglalkoztatási együttműködések kialakítása Csongrád Megye északi részén”
- TOP-7.1.1.-16-H-011-2 – Városi Galéria felújítása Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések – CLLD pályázat keretében
- VP6-19.2.1.-6-3-17 - Csongrádi Alkotóház Műterem épületének felújítása
- EFOP-3.9.2-16-2017-00005 – Tisza menti virágzás
- EFOP-1.5.3-16-2017-00001 – Tisza menti virágzás 2
- KEHOP-5.4.1-16-2016-00651 - Takarékosan előre! – Községi programok az energiatudatos Csongrádért
- KEHOP-2.2.2-15-2015-00045 – Délkelet-Magyarországi szennyvízelvezetési és kezelési fejlesztés 2. (DKMO 2) konzorciumi együttműködésben
- Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása 2019. – Fő utcai „Platánfa” óvoda felújítása
- Kézilabda Munkacsarnok beruházás
- TAO – Vízilabda medence létesítése – sportuszoda kialakítása
- EFOP-1.8.20-17 – Az alapellátás és népegészségügyi rendszerének átfogó fejlesztése
- EFOP-1.2.9-17 – Nők a családban és a munkahelyen

6. PÉNZÜGYI ÉS VAGYONI HELYZETELEMZÉS

6.1 Az Önkormányzat gazdálkodása

Csongrád Városi Önkormányzat által ellátandó közszolgáltatási feladatok körét elsősorban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben foglaltak képezik. Ezen túlmenően szakmai-ágazati törvények, rendeletek határoznak meg az Önkormányzat részére kötelezően ellátandó feladatokat. Az önként vállalt feladatok köre - melyet a Képviselő-testület többször is áttekintett és jóváhagyott - az önkormányzat ágazati feladatainál minden területen jelen van: városüzemeltetés, oktatás-nevelés, egészségügy, szociális, idegenforgalom, sport, kulturális, igazgatás ágazat területén.

Ezt támasztják alá az éves beszámolóknak kimutatott támogatási összegek, pénzeszközátadások összegei is, valamint a fenti feladatoknál a vásárolt szolgáltatás, vagy egyéb, az elvégzett feladatokra kifizetett összegek.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait saját költségvetési szerveivel, intézményeivel, általa alapított gazdasági társaságok segítségével, valamint vásárolt

szolgáltatások révén látja el. A költségvetési intézmények feladatai teljes részletezettséggel az intézményi alapító okiratokban kerültek meghatározásra.

Az Önkormányzat a következő intézményeket működteti.

Megnevezés	Intézmények száma	
	2014. december 31.	2020. január 01.
Településüzemeltetési, közszolgáltatási feladatok ellátása, étkeztetés	1 önállóan működő és gazdálkodó intézmény	1 önállóan működő gazdasági szervezettel nem rendelkező
Egészségügyi feladatok ellátása, bölcsődei és szakosított szociális ellátási feladatok	1 önállóan működő intézmény	2 önálló gazdasági szervezettel nem rendelkező intézmény (ebből 1 intézmény lát el szakosított szociális feladatokat)
Szociális alap- és szakosított ellátási feladatok	2 önállóan működő és gazdálkodó intézmény	
Iskolai étkeztetés, GAMESZ	-	1 önállóan gazdasági szervezettel működő intézmény
Óvodai ellátás	1 önállóan működő intézmény	1 önállóan működő gazdasági szervezettel nem rendelkező
Általános iskolai oktatás és művészetoktatás	-	-
Közművelődési feladatok	1 önállóan működő intézmény 1 önállóan működő és gazdálkodó int.	3 önálló gazdasági szervezettel nem rendelkező intézmény
Igazgatási feladatok	1 önállóan működő intézmény	1 önállóan gazdasági szervezettel működő intézmény
Média, sport, támogatás		
Hulladékgazdálkodási beruházás	1 önállóan működő intézmény	1 önállóan működő gazdasági szervezettel nem rendelkező
Összesen:	5 önállóan működő és 4 önállóan működő és gazd. intézmény	2 önálló gazdasági szervezettel rendelkező, 8 önálló gazdasági szervezettel nem rendelkező
Társulás		
Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás	1 önállóan működő és gazdálkodó intézmény	1 önálló gazdasági szervezettel nem rendelkező
Csongrád-Csanytelek Ivóvízminőség Javító Társulás	1 önállóan működő és gazdálkodó intézmény	1 önálló gazdasági szervezettel nem rendelkező
Mindösszesen:	5 önállóan működő és 6 önállóan működő és gazdálkodó intézmény	2 önálló gazdasági szervezettel rendelkező 10 önálló gazdasági szervezettel nem rendelkező

6.2 Vagyongazdálkodás, vagyonhasznosítás, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok.

A vagyongazdálkodás és önkormányzati feladatellátás speciális formájának tekinthető a részben, vagy teljes egészében önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok működése. A Csongrád Városi Önkormányzatnak jelenleg 7 gazdasági társaságban van eltérő mértékű tulajdoni részesedése. Az elmúlt években a gazdasági társaságok számában és formájában is

jelentős változások történtek. 3 önkormányzati Kft. (Csongrádi Egészségturisztikai Kft, Csongrád Média Kft és a Dr. Szarka Ödön Egészségügyi Kft.) végelszámolással szűnt meg, tevékenységi körének megszűnése, átszervezése miatt. A csongrádi Városkép Kft. a 2017-ben a Donka F Kft-vel egyesülve szűnt meg. Az összeolvadó Kft. Csongrád Televízió Kft néven folytatja tevékenységét.

A jelenleg működő önkormányzati gazdasági társaságok az alábbiak:

CSONGRÁDI VÍZ ÉS KOMMUNÁLIS NONPROFIT KFT (54%-os önkormányzati részesedéssel) és az FBH-NP KÖZSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT 4,3%-os önkormányzati részesedéssel. Mindkét Kft fő profilja a hulladékgyűjtéshez kapcsolódik, a FBH NP. Kft. a hulladék elszállítására jogosultsággal rendelkező szervezet, míg a CSVK NP Kft. a felgyűlt hulladéklerakó üzemeltetője és az FBH NP Kft. hulladékelszállításban közreműködő alvállalkozója. A két Kft. tevékenysége, gazdálkodása egymással szorosan összefügg és jelentős jogszabályi kötöttségek mellett végzi tevékenységét. Mindkét Kft. jelentős részben a - több projektben és több ütemben - EU-s források felhasználásával megvalósult beruházások, beszerzett eszközök, járművek használatával végzi a tevékenységét. Ebben a szektorban a gépek, berendezések, járművel elhasználódása magasnak tekinthető, ezért ezek folyamatos pótlása, felújítása, cseréje továbbra is kiemelt feladat és pályázati források igénybevételét igényli.

PIROSKAVÁROSI SZOCIÁLIS ÉS REHABILITÁCIÓS FOGLALKOZTATÓ NONPROFIT KFT.(100%-os önk.tulajdon) 100%-ban önkormányzati tulajdonú, közhasznú, nonprofit jellegű Kft, amelynek fő profilja a megváltozott képességű munkavállaló foglalkoztatása, ellátása, rehabilitációja. Működését részben az önkormányzat által biztosított, részben saját ingatlan és eszközállománnyal végzi.

CSONGRÁDI KÖZMŰ SZOLGÁLTATÓ KFT (100%-os önk.tulajdon)

A Kft. két legfontosabb tevékenységi köre a távhőszolgáltatás biztosítása és a 2015. évben felújított városi gyógy és strandfürdő üzemeltetése. Mindkét tevékenységi köréhez szorosan kapcsolódik a CSOTERM Kft. (88%-ban önkormányzati tulajdonnal), amely a távhőtermelési tevékenységével a Közmű Kft. mindkét tevékenységét kiszolgálja. A két kft. fejlesztési igényei, lehetőségei nem választhatók szét egymástól, tevékenységük olyan mértékben függ össze, hogy rövid-középtávon, a két intézmény egyesítése lenne szükséges, amennyiben erre a jogszabályi feltételek lehetőséget adnak. A Csoterm Kft. az önkormányzat tulajdonában álló, pályázati forrásból és hitelből felújított termálkúttal biztosítja a távhő termelését. Mind a távhőtermelés, mind a fürdő hő és vízellátását tekintve újabb termálkút (ak) üzembe helyezése látszik szükségesnek, a megújuló energia további kihasználása céljából. Emellett az elavult, elöregedett távhő vezetékek jelentős mértékű cseréjére, kiváltására van szükség. A fejlesztés lehetőségeit beszűkíti, hogy mindkét Kft. valamennyi tevékenysége veszteséges, a fejlesztésekhez szükséges tőkét nem képes kitermelni, pályázati források, befektetők (pl. kisebbségi tulajdonos bevonása) felkutatása szükséges a megvalósításhoz. .

A Közmű Kft. esetében a fürdő működtetéséhez, fejlesztéséhez jelenleg előkészítés alatt álló beruházások a fedett sportmedence (TAO forrás, a Csongrádi Vízilabda szakosztállyal együttműködésben) és a kerek meleg vizes medence felújítása (önkormányzati saját erős beruházás) részbeni megoldást jelenthetnek arra a problémára, hogy a fürdőnek egyidejűleg és egy helyen kell biztosítani a gyógyászati, a sport és a szabadidős tevékenység helyszínét. A fürdő fejlesztési lehetőségeit a rendelkezésre álló, a fent leírtakon túl bevonható források hiánya mellett, fejlesztési terület szűkössége tovább nehezíti.

HOMOKHÁTSÁGI REGIONÁLIS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI VAGYONKEZELŐ ÉS KÖZSZOLGÁLTATÓ ZRT: A 82 önkormányzat beruházásában megvalósult projekt eszközeit a 2034. dec.31-éig szóló vagyonkezelési szerződéssel hasznosítja. A kezelt vagyon értéke jelenleg jelentős. Az átvett vagyon további fejlesztése a szerződésnek megfelelően folyamatos. A bevételeiből fedezik a pótlási alapot, valamint a teljes hulladékgazdálkodási beruházás saját erejét biztosító hitel törlesztő részleteit és kamatait is.

CSONGRÁD TELEVÍZIO KFT. (100%-a önkormányzati tulajdonú). A Kft. elsősorban televíziós műsorkészítési (hírműsorok, magazinműsorok, közvetítések) és műsorszórási tevékenységet lát el. Emellett a Csongrád újság szerkesztési munkálatainak megrendelője. Tevékenységéhez jelentős nagyságrendű 20-25 millió forint) önkormányzati támogatás biztosítása szükséges. Saját bevételei elsősorban reklámpiaci szereplők szponzor megrendeléseiből, képűjság üzemeltetés hirdetési bevételeiből, hirdetőfelületek bérbeadásából és esetenként pályázatokhoz kapcsolódó nyilvánosság biztosításából adódik. Tevékenységi körének bővítésére elsősorban az egységes városmarketing és kommunikáció területén adott a lehetőség, jellemzően az elektronikus médiában és az online felületeken.

6.3 Adó- és forrásszerzési politika

Adópolitika

A helyi adó kiemelt jelentőségű az önkormányzat működése szempontjából, mivel a jogszabályi előírások alapján teljesítendő különféle adók stabil, folyamatos bevételt jelentenek, melyek elengedhetetlenek a város működtetéséhez, valamint a fejlesztési önerő részbeni biztosításához is fedezetül szolgálnak. A helyi adórendeletek biztosítják a közös teherviselést, a befizetés érdekében megtett ellenőrző és végrehajtó intézkedések pedig azok teljesítését.

Az alábbi táblázat a törvény szerinti adómértéket, valamint a Csongrádon alkalmazott adómérték alakulását mutatja:

Megnevezés	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	tv. szerinti max.	Önk. által alkalm.	tv. szerinti max.	Önk. által alk.	tv. szerinti max.	Önk. által alk.	tv. szerinti max.	Önk. által alk.	tv. szerinti max.	Önk. által alk.	tv. szerinti max.	Önk. által alkalm.
Iparüzési adó	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2 %	2 %
Magánszemélyek kommunális adója	28624,3	6000	28567	6000	28624,3	6000	28652,7	6000	29340,3	6000	30161	6000
Idegenforg.adó												
-tartózkodás Ft/vendégéjszaka	505,1	200	504,0	200	504,0	200	505,6	200	517,7	300	532	300
-Vállalkozások építményadója Ft/m ²	1852,1	200	1848,4	200	1846,6	200	1853,9	200	1898,4	200	1951	180
-Körös-toroki terület	1852,1	500	1848,4	500	1846,6	800	1853,9	800	1898,4	800	1951	800

Mivel nagyrészt a működési költségvetésben történik jelenleg a befizetett adók összegének felhasználása, cél, hogy a működési szerkezet-változás, és takarékos gazdálkodás nyomán

lehetőségessé váljon a nagyobb összegű fejlesztési önerő részbeni biztosítása az adóbevételekből.

A gépjárműadó önkormányzatnál maradó 40 %-os elvonásával valószínűleg hosszabb távon számolni kell, ami éves szinten 50 millió Ft bevétel kiesést jelent. A tartózkodás utáni idegenforgalmi adóval 2021. évtől kalkulálunk, mivel 2020. évben nem kell megfizetni.

A kiesett bevételek pótlására megfontolandónak tartjuk 2021. január 1-jétől a kommunális adó általános mértékének 6.000Ft/év/adótárgyról 8.000Ft/év/adótárgyra való emelését. Ennek megfelelően a tanya, garázs adója 3.000Ft-tól 4.000Ft-ra, a külterületen lévő 25 m²-t meghaladó épület adója 7.200Ft-tól 9.600Ft-ra nőne. A 2020. évi valorizált felső határ 30.161Ft/adótárgy/év.

Számlavezető, hitelek, hitelfelvételi tervek, korlátok

Az Önkormányzat és intézményei számlavezetése pályázat útján kiválasztott pénzügyintézettel történik. Jelenleg az OTP Bank Nyrt-vel áll kapcsolatban a város.

A programban megfogalmazott fejlesztési tervek és a rendelkezésre álló források szükségessé teszik a külső források igénybevételét.

6.4 Pénzügyi és vagyoni helyzetelemzés

Gazdasági program pénzügyi alapjai, önkormányzat feltételrendszer

Jelenleg a feladatalapú finanszírozás működik. A kötelező feladatok állami finanszírozására az éves költségvetési törvény mellékletében meghatározottak szerint kerül sor.

Az önkormányzat adóerő-képessége beszámításra kerül több állami támogatás esetben is. Várhatóan ezzel hosszabb távon kalkulálni kell.

A működési költségvetésben hiány nem tervezhető, a fejlesztési hitel felvételhez kormány engedély szükséges, kivéve az uniós támogatással megvalósult beruházásokat, fejlesztéseket.

A koronavírus járványra való tekintettel, ahol a fizetési halasztásra, tőketörlesztés szüneteltetésre lehetőség van, azzal a lehetőséggel az önkormányzatnak, illetve gazdasági társaságoknak élnie kell.

Az önkormányzat pénzügyi stratégiája

A szigorú jogszabályi keretek között kell a gazdálkodást, feladatokat ellátni a jövőben is. Jelentős a kifizetetlen számlaállomány, a kezességvállalás, a tagi és egyéb kölcsönök.

Az intézményi szervezeti struktúrát a hatékony működtetés szempontjából tovább kell vizsgálni és ahol ez szükséges, illetve a működtetés vonatkozásában megtakarítás érhető el ott javaslatot kell tenni az ésszerű átalakításra, szervezeti változtatásra.

Hosszú távon meg kell teremteni a bevételek és kiadások egyensúlyát a kötelező feladatok ellátásának szem előtt tartásával.

A városunk 2020-2024 évre szóló jelen munkaanyagba foglalt gazdasági programja és fejlesztési terve megvalósítása nagymértékben függ a közeljövőben elfogadásra kerülő Európai uniós támogatással érintett fejlesztési programok indításától. Amikor 2024 évben beszámolót készítünk a megvalósult programokról, reményeink szerint jelen munkaanyagban foglalt beruházási elképzeléseink visszaköszönnének, mint megvalósult fejlesztések.